

MÅLBILDSPROCESS VÄXJÖ CENTRUM

Godkänd av Växjö Citysamverkans styrelse 19-04-04
Godkänd av Växjö Kommunstyrelse 19-04-09 §139

UPPDRAG

Uppdragsnummer: 286518
Titel på rapport: Målbildprocess- Växjö centrum
Version: Slutversion
Datum: 2019-03-15

MEDVERKANDE

Beställare: Växjö kommun
Kontaktperson: Kristina Thorvaldsson

Konsult: Tyréns AB
Uppdragsansvarig: Tomas Kruth
Projektgrupp: Mia Wahlström, Elouise Le Veau, Stina Påg

Tyréns AB

Tel: 010 452 20 00
www.tyrens.se

Säte Stockholm
Org.Nr: 553194-7986

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKRUND OCH SYFTE	4
VÄXJÖ CENTRUM IDAG	5
GEOGRAFISKT AVGRÄNSNING IDAG	5
OMSÄTTNING I VÄXJÖ CENTRUM - MÄTNINGEN CITYKLIMATET 2017 ..	6
MARKNADSDATA OCH POTENTIAL	7
TRENDER OCH STRUKTUROMVANDLING	7
BEFINTLIGA KOMMUNALA DOKUMENT	8
SAMMANFATTNING AV VÄXJÖ CENTRUM IDAG	9
PROCESSEN – FRÅN NULÄGESBESKRIVNING TILL MÅL- BILD	11
WORKSHOP 1 - VÄXJÖBORNAS TANKAR OM FRAMTIDENS CENTRUM .	11
WORKSHOP 2 – HUR SER FRAMTIDENS VÄXJÖ CENTRUM UT?	12
WORKSHOP 3 – VISIONSBILDERNA OCH GENOMFÖRANDET	12
FRAMTIDENS VÄXJÖ – VISIONEN I BILDER	13
BÅTSMANSTORGET	14
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	14
BLÄNDAPASSAGEN	16
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	16
WILLANS PARK	18
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	18
VÄSTERGATAN, BÄCKGATAN OCH KLOSTERGATAN ...	20
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	20
SANDGÄRDSGATAN	22
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	22

NORRA JÄRNVÄGSGATAN	24
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	24
STORGATAN	26
DET HÄR ÄR VÅR VISION!	26
HUR GÅR VI VIDARE?	27
VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?	27

BAKGRUND OCH SYFTE

Tyréns har i uppdrag av Växjö kommun och Växjö Citysamverkan att leda en *Målbildsprocess för Växjö Centrum*. Uppdraget ska leda till en formulering av en gemensam målbild för centrumets långsiktiga utveckling. Vidare ska uppdraget:

- Skapa delaktighet och samhörighet mellan medverkande aktörer
- Bidra med inspiration och nytänkande samt tydliggöra ansvarsfördelning
- Generera en arbetsmodell för finansiering och konkreta ombyggnadsprojekt

Som en del i uppdraget finns momentet Förstå situationen, med syfte att skapa samsyn som ett avstamp för att hitta gemensam målsättning för Växjö Centrum. Följande delar har ingått i Förstå situationen:

- Genomgång av framtagna dokument
- En grov aktörskartläggning (för det fall det saknas), för att fånga rätt deltagare till workshopdelar, samt ge överblick om fastighetsägande och befintliga verksamheter inom avgränsat område
- Omvärldsbevakning inom rådande konsumenttrender och förutsättningar för detaljhandeln
- Intervjuer med aktörer
- Platsbesök

Denna rapport med nulägesbeskrivning innehåller genomgång av framtagna dokument och omvärldsbevakning med sammanfattning i en SWOT (styrkor, svagheter, möjligheter och hot). Nulägesbeskrivningen har presenterats för deltagare i projektet.

Nulägesbeskrivningen har inte innehållit någon beskrivning av kommersiella förutsättningar i tillgänglighet, läge, djupare kartläggning av nuvarande utbud och struktur. Inte heller marknadsdata som befolkning, marknadstillväxt, konkurrensbevakning och bedömning av framtida marknadspotential eller kundundersökning. Däremot finns i denna rapport sammanställt ovanstående material från tidigare undersökningar.

Processupplägget i det övergripande uppdraget *Målbildsprocess Växjö Centrum* är enligt nedanstående:

VÄXJÖ CENTRUM IDAG

I detta kapitel redovisas de rapporter och utredningar som gjorts innan vi påbörjade vårt arbete med att ta fram målbilderna. Det är kommunala utredningar och styrdokument som har haft betydelse för processen och de möjliga åtgärder som vi senare skissat på. Syftet med denna översikt var att ge aktörerna en bild av vad som styr kommunens utvecklingsarbete och vilka styrdokument som fanns.

GEOGRAFISKT AVGRÄNSNING IDAG

I kartan nedan finns den geografiska avgränsningen för vad som är Växjö City och som uppdraget har utgått ifrån

Området täcker ett stort geografiskt område där utmaningen är att kunna bryta ner det i delområden och hitta rätt position och målsättning för respektive delområde. Sammantaget är målet att skapa ett starkt Växjö Centrum med tydlighet i vad respektive delområde och ingående aktörer bidra med.

I kartan presenteras sju stycken utbyggnadsområden/projekt, som alla kommer att påverka bilden av framtida Växjö City. Dessa projekt är följande:

1. Stationsområdet
2. Församlingshem och koppling mot parkeringsanläggning Norrtull
3. Kontor och bostäder
4. Kv Fabriken
5. Ostrabobacken, stadsodling
6. Ringsbergområdet, Regionteatern och Växjö Kulturskola
7. Sunaman 5, Linnégallerian

Denna karta har ringat in det område som varit föremål för visionsarbetet. De utvecklingsområden som redovisas ovan har vi vägt in när vi diskuterat framtidens flöden och stråk i centrum.

OMSÄTTNING I VÄXJÖ CENTRUM - MÄTNINGEN CITYKLIMATET 2017

Cityklimatet som presenterades under hösten 2018 visar att de kommersiella näringarna omsätter omkring 2,1 miljarder kronor i Växjö centrum. En utveckling på +1,2 procent jämfört med föregående år. Inom detaljhandeln var det endast dagligvaruhandeln som visar på positiv utveckling med +0,3 procent, medan både beklädnad och hem- och fritidsvaruhandeln minskar sin omsättning under 2016/2017. Sällanköpsvaruhandeln gick totalt ner med -4,4 procent. Den stora anledningen till att Växjö, trots detaljhandelns minskning, har en positiv utveckling är att övrig kommersiell service har en stark utveckling på nästan + 7,6 procent. Hotellbranschen har utvecklats starkt men också café och restaurang, båda branscherna ökar med drygt 10 procent vardera. I tabellen nedan finns data ut Cityklimatet för Växjö Centrum sammanställt:

Cityklimatet mäter också Samarkands handelsområde, som fortsätter att ha god tillväxt och omsätter strax över 2 miljarder kronor (år 2017) vilket innebär en ökning på +6,3%. Inom detaljhandeln har både dagligvaror och sällanköpsvaror stark utveckling på +7 respektive 5,7 procent. Inom beklädnad minskar omsättningen något. Café & restaurang har klart högst tillväxt på 8,9 procent men det är från låga omsättningsnivåer. Annan service minskar med 10 procent, men från låg omsättning - i absoluta tal är det närmast oförändrat.

Bransch	Antal butiker 2017	Antal anställda 2017	Förändring anställda 2016/17	Marknadsandel 2017	Omsättning 2017	Utveckling 2016/2017
Totalt	352	1 299	-24		2 111	1,2%
Detaljhandel	147	595	-40		1 227	-3,0%
Dagligvaror	39	159	-11		376	0,3%
Sällanköpsvaror	108	436	-29		851	-4,4%
Beklädnad	45	181	-11		325	-3,8%
Hem- & fritidsvaror	63	255	-18		526	-4,7%
Övrig kommersiell service	205	704	16		884	7,6%
Hotell & restaurang	70	488	35		654	9,9%
Hotell & vandrarhem	10	0	0		237	10,2%
Café & restaurang	60	488	35		417	9,7%
Annan service	135	216	-19		230	1,4%
Hud, skönhet och kroppsvård	99	114	-1		131	5,0%
Kulturinstitutioner	6	60	1		37	2,8%
Rese & turism	10	28	-14		35	-12,5%
Övrig konsumentservice	20	14	-5		27	3,8%

Växjö Centrum – källa Cityklimatet

Bransch	Antal butiker 2017	Antal anställda 2017	Förändring anställda 2016/17	Marknadsandel 2017	Omsättning 2017	Utveckling 2016/2017
Totalt	78	720	67		2 030	6,3%
Detaljhandel	64	589	50		1 874	6,2%
Dagligvaror	8	172	17		686	7,0%
Sällanköpsvaror	56	417	42		1 188	5,7%
Beklädnad	27	158	-6		320	-1,8%
Hem- & fritidsvaror	29	259	51		868	8,8%
Övrig kommersiell service	14	131	8		156	7,6%
Hotell & restaurang	10	123	5		147	8,9%
Hotell & vandrarhem	2	-	-		-	-
Café & restaurang	8	-	-		-	-
Annan service	4	8	-1		9	-10,0%
Hud, skönhet och kroppsvård	4	8	-1		9	-10,0%
Kulturinstitutioner	0	-	-		-	-
Rese & turism	0	-	-		-	-
Övrig konsumentservice	0	-	-		-	-

Samarkand – källa Cityklimatet

MARKNADSDATA OCH POTENTIAL

I en tidigare undersökning om kommersiellt koncept och strategi (Reteam år 2016) återfinns följande slutsatser:

- Växjö har en lägre genomsnittsalder än riket
- Är en kommun med stor köpkraft
- En stad med shoppingglada invånare med hög köpkraft som tycker om sitt centrum
- Ett centrum med det bästa utbudet i regionen. En mycket bra bas att stå på.
- Service och kvalitet är viktigt för stadskärnan
- I stadskärnan finns behov av fler butiker, parkering, skapa en levande stad – längre öppettider, sociala mötesplatser och upprustning av gator
- Delområden att fokusera på Kungsgatan/ Norra Järnvägsgatan/Norrgatan
- Förslag på att utveckla mötesplatser: Mellan Storgatan och Williams Park
- Utveckla Stationsplatsen
- Förbättrad skyltning och kommunikation

TRENDER OCH STRUKTUROMVANDLING

Stadskärnor genomgår en tydlig strukturomvandling från att vara en plats för tillväxt av dagligvaror och sällanköpsvaror till att restauranger, caféer, hotell och kommersiell service tar en viktigare roll. Ändrade konsumtionsmönster med ökade andelar för e-handeln är en anledning till strukturomvandlingen. Idag sker handeln i allt större andel på nätet, för dagligvarubranschen innebär det att kunder handlar via nätet matkassar och lösplock och sedan kompletteringshandlar i butik nära bostaden istället för att åka till en större butik. Detta innebär behov av nya distributions-/logistiklösningar med plockning, packning och system för uthämtning av paket.

Utbudet i stadskärnan bör ges möjligheter att följa trender och förändrade urbana beteenden. Detta innebär sannolikt att ytorna för handel minskas, men också effektiviseras och rustas för bättre logistik och nya koncept. Besöksnäringen förutspås också en ökande trend över tid. Trend att välja bort matbutiken – mer pengar på krogar, caféer för att äta och umgås märks i det sammanhanget.

Millennials, födda kring år 2000, spenderar i högre grad sin inkomst på upplevelser, restauranger, nöjesupplevelser och kulturevenemang i kombination med ett antal kärnprodukter så som beklädnad och elektroniska hjälpmedel.

Är i mindre grad intresserade av lyxkonsumtion och statusprylar jämfört med äldre generationer.

Parallellt med detta finns intresse för hållbarhet, ekologiskt, återbruk och grön livsstil i alla åldrar och bland trender märks tränings- och hälsotrend. Med fler nyfödda och fler äldre ökar t ex efterfrågan på apotek.

Fortfarande är lågpris en trend och delningsekonomi – intresse för att köpa, låna, byta istället för att äga. Flexibilitet finns i flera perspektiv - boende, flexibla arbetsytor och tillfälliga arbetsplatser. För kontor innebär det t ex att co-workingytor skapas med flexibla arbetsplatser med inslag av möten och serveringar.

Källor: Konsumtionsprognosgruppen, Retail, Vem är vem 2018

BEFINTLIGA KOMMUNALA DOKUMENT

I detta avsnitt finns sammanställt följande redan framtagna dokument som visar på fastslagna policys och strategier för Växjö och Växjö Centrum:

TRAFIKPLAN

Rapporten syftar till att ta ett helhetsgrepp på trafiken i centrala Växjö. Slutsatserna har som utgångsläge att större delen av Norra Järnvägs-gatan stängs av för biltrafik och blir bussterminal. Rapporten visar på följande åtgärder som del i målet om att skapa ett långsiktigt hållbart transportsystem:

- Förstärk Storgatan vid korsningar med Västra Esplanaden, Västergatan och Kungsgatan
- Prioritera fotgängare och cyklister
- Etablera cykelställ nära målpunkter och vid noder
- Tillgänglighetsanpassa för funktionshindrade
- Enkelrikta gator för att ge utrymme till uteserveringar, fotgängare och cyklister
- Attraktiva gångstråk till och genom centrum samt till och från parkeringsanläggningar
- Erbjud cyklister cykelstråk som kan utgöra alternativ till Storgatan

PARKERINGSSTRATEGI

Rapporten redogör för varierande belägningsgrad på de befintliga 3 690 platserna (plus reserverade platser) och att det finns potential i ökad verkningsgrad.

Visare bör parkeringsplatser skapas i centrum yttre delar och förslag om åtgärder kring zonindelning, p-appar, p-automater, ladd-stolpar och skyltning nämns.

Rapportens slutsats består av förslag om följande fem strategiska inriktningar:

- Stadens karaktär stärks
- Tillgängligheten prioriteras
- Markanvändningen effektiviseras

- Finansieringen sker inom ramen för parkeringsverksamheten
- Cykelparkering utökas

CYKELSTRATEGI

Rapporten belyser ambitionen om att Växjö ska bli nationellt erkänd som cykelstad med kvalitets-höjning i huvudnätet och förbättrade korsningar.

Rapporten slutsatser innehåller åtgärdsförslag i fem områden:

- Stärk stadskärnan och skapa en cykelvänlig struktur
- Förbättra kontinuitet och kvalitet i cykelnätet
- Marknadsför cykeln och serva cyklisterna
- Förbättra kombinationen cykel och kollektivtrafik

ÅVS OCH TRANSPORTPLAN

Åtgärdsvalsstudien är initierad av Växjö kommun och Trafikverket, och togs fram parallellt med Trafikplanen. Rapporten visar på höga belastnings-grader och att detv är en potential i att förändra färdmedelsfördelningen. Rapporten visar på fyra delområden med åtgärder: Hållbar fordonstrafik (Mobility Management, parkeringsstrategi, Utvecklad cykeltrafik, Utvecklad kollektivtrafik, Större fysiska vägåtgärder), Utmaningar och strategiområden

PÅGÅENDE SAMVERKANS-PROJEKT

Växjö Citysamverkan har ett påbörjat arbete kring visionen att skapa Växjö City: "Europas mest hållbara och gröna stadskärna", en förebild som möter sina invånare och besökare välkomnande, varmt och tryggt 24-7".

Växjö City är en viktig del av destinationsutvecklingen i Småland och mat, natur, kultur och historia skapar en välregisserad bakgrund för en fortsatt utveckling mot en världsstad på småländska.

Utkastet till visionen i detalj:

- FNs hållbarhetsmål står högt på Agendan (2030) och stadens centrum växer och grönskar både bildligt och bokstavligt talat med sina gröna tak, parker och stråk. Genom sina många platser där människor kan gro och ges näring i sina möten med det nära såväl som det okända. Ur detta har livskraftiga förutsättningarna för näring och fastighetsägande utvecklats.
- Stadskärnans växer och utvecklas genom trepartssamverkan mellan kommun, näring, fastighetsägare. Stadens sjudande kultur- och idrottsliv förstärker känslan av tillhörighet och öppenhet. Vårt engagemang för nya idéer och företagsamhet välkomnar våra studenter och akademiker att medskapa för vår fortsatta utveckling.

Mission styrelse och bolag:

- (Nyckelpartners) Styrelsens mission är att samla de tre primära intresseparterna kring en gemensam vision och samarbeta för att bygga upp en plattform för fortsatt utveckling tillsammans med andra viktiga parter och aktörer. Samt att jobba för varaktigt och långsiktig finansiering av verksamheten.
- Bolagets mission är att driva utvecklingen av Växjö City mot uppsatta mål utifrån givna förutsättningar.

Syfte:

- Genom samverkan kan vi skapa och äga vår utveckling av Växjö City till att bli den livskraftiga, attraktiva och hållbara stadskärnan en expansiv stad behöver för att locka både fler invånare, besökare och investeringar till staden.

Det finns också pågående arbetsgrupper kring fördjupande delar av city inom ramen för Växjö Citysamverkans verksamhet. Sedan ny centrumledare anställdes våren 2018, är verksamheten föremål för utveckling och förändring.

SAMMANFATTNING AV VÄXJÖ CENTRUM IDAG

En inledande gruppdiskussion ägde rum i augusti månad 2018 (med fastighetsägare) kring nuläget för Växjö Centrum, den sammanfattas i följande punkter:

- Fastighetsägarna upplever att det saknas vision och plan för genomförande av stadens utveckling.
- Växjö behöver stärka sin attityd och behöver tuffa till kommunikationen.
- Vilka värden är det som marknadsförs, är varumärket tydligt?
- Vi behöver bli tydligare med varför det behövs samverkan och stärka nätverken.
- Behöver förståelse och kunskap om vad de andra aktörerna gör för att kunna samordna och samarbeta.
- Studenterna är en möjlighet och behöver lockas till besök i stadskärnan
- Handeln minskar i city. Handelns omstrukturering är tydlig i Växjö centrum

Sammanfattningsvis kan nuläget sammanfattas i en SWOT-analys för Växjö City. Analysen bygger på de synpunkter som noterats under höstens olika möten med aktörerna.

STYRKOR

- Goda marknadsförutsättningar, strategiskt läge, gott utbud generellt sett
- Vilja finns att utveckla handlingsplan och uppgradera stadsmiljöprogrammet
- Samverkansprocesser har inletts och pågår, Citysamverkan som arbetsmodell är en bra grund

SVAGHETER

- Saknas tydlig ledarroll. Framförallt fastighetsägarna önskar att det övergripande ansvaret för stadsutvecklingen tydliggörs.
- Ingen etableringsstrategi för handel och centrums utbud finns.
- Organisationen kring stadsutvecklingen upplevs inte följa det faktum att Växjö går från småstad till en större stad.

MÖJLIGHETER

- Växjö utvecklas från att vara en liten större stad till att bli en stor större stad
- Flera stora och riktigt stora projekt har börjat – och kommer att fortsätta - att rita om kartan
- Idéer att arbeta vidare med finns om att utveckla en livskraftig, attraktiv och hållbar stadskärna. Från tidigare rapporter: *Ett centrum med det bästa utbudet i regionen. Växjö – mest av allt.*
- Arbeta utifrån kundfokus
- Förbättrad citylogistik
- Ny- och ometablering av verksamheter
- Potential i att definiera Växjö Centrums själ och stadskärnans funktion
- Motivera aktörer till handling och investeringar
- Våga definiera fler målsättning(ar), tex besöksantal, nöjdkundresultat, Årets stadskärna osv -> dvs skarpare vision

HOT

- Strukturiomvandling och ökad konkurrens från e-handel, men kan det vändas till möjligheter?
- Alla nya stadsutvecklingsprojekt ritar om kartan, följer övriga staden med? Finns det förändringsberedskap för att hantera förändringarna?
- Hur utvecklas stadens tillgänglighet utifrån förändrade beteendemönster och förväntningar utan att göra avkall på hållbarhet och kvalitet?

PROCESSEN – FRÅN NULÄGESBESKRIVNING TILL MÅLBILD

Syftet med arbetet har varit att visualisera en målbild för framtidens Växjö centrum och skapa en tydlig utvecklingsinriktning för stadens aktörer. För att ta fram denna bild tog vi först fram en nulägesbeskrivning, som beskrivits ovan, och lät den bli en grund för diskussionerna med stadens aktörer. För att skapa delaktighet och engagemang kring bilderna har processens möten och seminarier samlat stadens verksamheter, fastighetsägare, kommunala tjänstemän, politiker samt organisationer och kulturinstitutioner. För att visionen ska kunna uppnås måste alla aktörer känna sig delaktiga i visionsprocessen och känna igen sig i den bilden vi målar kring framtidens Växjö.

Processens stomme har byggts på tre seminarietillfällen. Vid det första seminariet presenterades en nulägesbeskrivning, framtagna utifrån befintliga utredningar och kommunala styrdokument. Utifrån den bild som aktörerna då beskrev, fastställdes sedan vilka stråk i centrum som behövdes utvecklas och hur man tänkte sig dessa stråks framtida karaktär. Denna beskrivning blev sedan utgångspunkten för visionsbilderna. Dessa bilder förankrades och diskuterades, vi ändrade och skruvade på innehållet, för att sedan fundera på vad som behövdes göras för att förverkliga drömmarna. Här följer en mer detaljerad presentation av de olika stegens resultat samt de slutliga visionsbilderna som alltså beskriver drömmen om framtidens Växjö centrum.

WORKSHOP 1 - VÄXJÖBORNAS TANKAR OM FRAMTIDENS CENTRUM

Processens första steg var att samla värdeord som beskrev drömmarna om framtidens Växjö centrum. Hur beskriver växjöborna sin stad? Hur vill de uppleva Växjö? Hur ser idealbilden ut? Vid seminariet den 6 september samlades därför ett 75-tal intresserade och bidrog till att nära 500 värdeord samlades in. Vi var sedan på möten med handlare och fastighetsägare och fortsatte diskussionen och lät deras ord läggas till. För att alla åldrar skulle återspeglas i analysen, genomförde Nils-Petter Nilsson, centrumledare, och Kristina Thorvaldsson, projektledare stadsutveckling, Växjö kommun, ett par besök på gymnasieskolor för att samtala och insamla den yngre generationens tankar.

Vi ställde följande frågor till stadens aktörer och seminariedeltagare, oavsett mötestillfälle: Vad vill du uppleva när du är i framtidens centrum?

- Hur ser platsen ut?
- Vad gör man här?
- Vilka känslor och upplevelser finns?
- Beskriv din upplevelse i korta ord.

Materialet var således omfattande när vi sammanställde alla ord i ett ordmoln. Ju oftare ett ord förekommer, desto större blir ordet i ordmolnet. Analysen av ordmolnet var tydlig, man ville att staden skulle upplevas grön, trygg och välkomnande. Andra ord som hamnade högt upp på listan var modern, mysigt, glädje, upplevelser, umgås och idrottsstad. Utbudet var också viktigt, shopping och restauranger var viktigt, likaså tillgänglighet. Kultur, mångkulturellt, bilfritt och studenterna tyckte man också bidrog till upplevelsen av Växjö.

När vi ställde frågan om framtidens centrum var skillnaderna mellan åldersgrupperna inte så stor. Värdeord kring upplevelsen och tillgänglighet förekom i liknande omfattning oavsett vilken grupp vi diskuterade med. Det som tydligt skiljde ut de yngre var att de prioriterade uteliv, kaféer och restauranger högre. Alla tyckte dock att shopping var viktigt.

WORKSHOP 2 – HUR SER FRAMTIDENS VÄXJÖ CENTRUM UT?

Den 11 oktober var det dags för nästa workshop. Denna gång fokuserade vi på hur framtidens Växjö skulle ser ut och vad man ville uppleva när man går på gatorna i framtiden. Workshopen var välbesökt även denna gång, ett 75-tal deltog. Vi ställde frågan:

Hur vill du att Växjö centrum ska se ut om 10 år?

- Vilka mötesplatser ser du?
- Vilka stråk tror du vi kommer röra oss på?
- Fundera kring karaktär, utbud och känsla!

Den bild som deltagarna målade upp, blev underlaget för de illustrationer som togs fram för att visas i nästa steg.

WORKSHOP 3 – VISIONSBILDERNA OCH GENOMFÖRANDET

Vid denna workshop, den tredje i ordningen som hölls den 17 januari 2019, presenterades visionsbilderna för deltagarna på workshopen. Vi hade dock förhandsvisat bilderna i mindre grupper för att säkerställa förankringen och tolkningen. Vi adderade också fastighetsägarnas syn på deras fastigheters framtida karaktär och utbud.

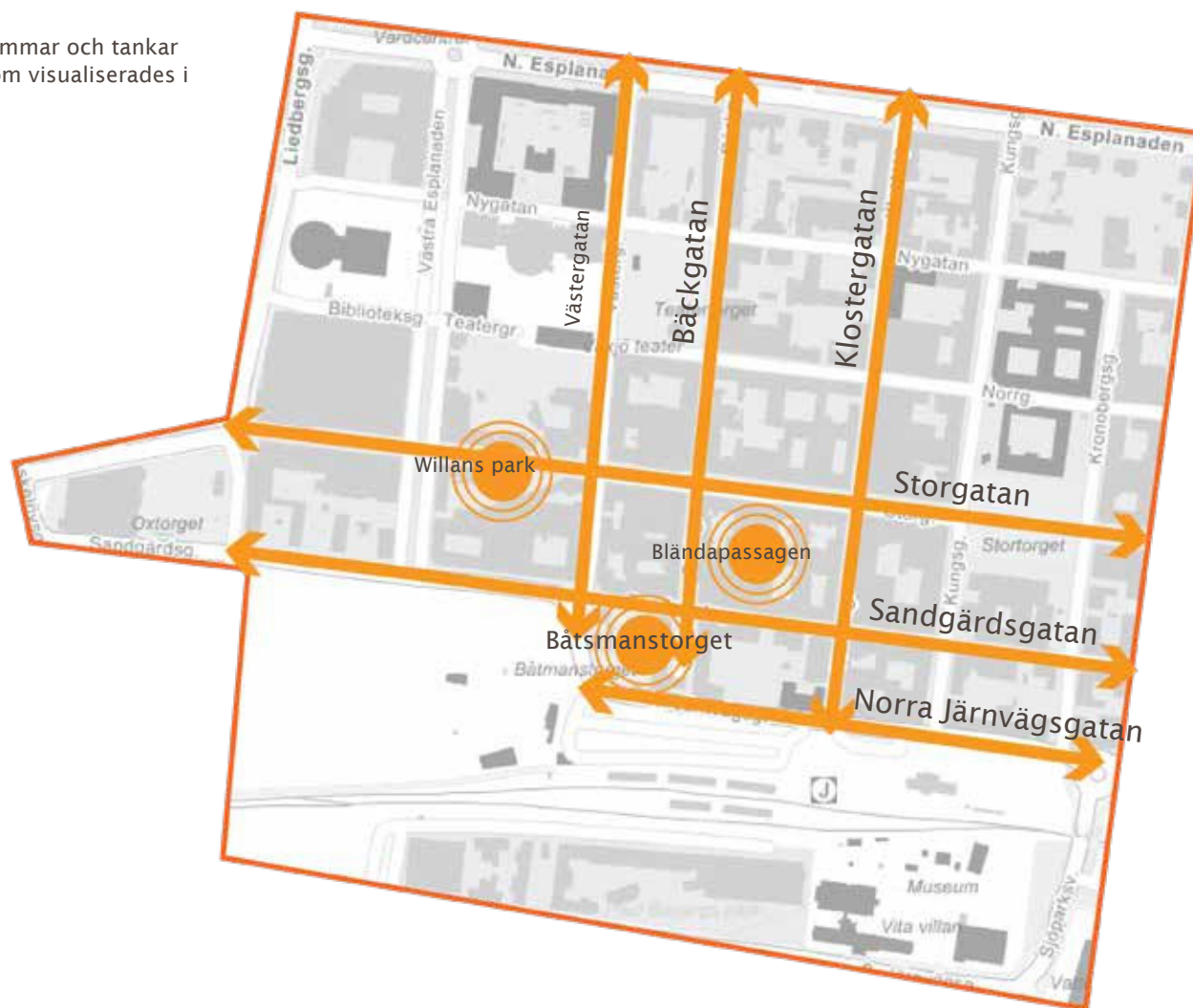
Vid denna workshop diskuterades vad som behövdes göras för att Växjö skulle nå visionen. Vi diskuterade således genomförandet och parternas bidrag till utvecklingen. Frågorna som ställdes på workshopen var:

- Tänk dig att du står på platsen om 5 år. Vilka åtgärder är då genomförda på platsen?
- Vad är det viktigaste som hänt?
- Tänk på strategiska åtgärdsområden snarare än detaljer!

FRAMTIDENS VÄXJÖ – VISIONEN I BILDER

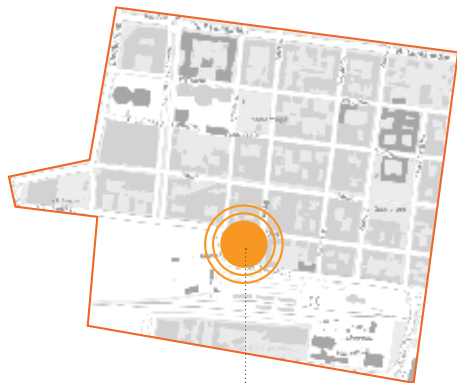
Detta kapitel innehåller en sammanfattning av drömmar och tankar kring stråkens och platsernas framtida karaktär som visualiserades i följande bilder.

BÅTSMANSTORGET

Båtsmanstorget 2018.

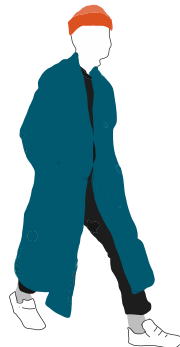

Båtsmanstorget

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

Båtsmanstorget är Växjö's givna samlingsplats för det urbana utelivet. Serveringar och krogar skapar en inramning till Båtsmanstorget som nu blivit stadens restaurangtorg som för tankarna till en sydligare piazza. Här finns väderskyddade och inglasade uteställen. Tempot är lite högre och torget lever även när mörkret faller. Gröna växter och palmer gör torget inbjudande och gör så att man gärna dröjer sig kvar.

"Det här har verkligen blivit stället där vi studerande på universitet hänger på. Här kan man sitta utomhus och ta en öl och lyssna på musik ibland. Här händer alltid något. Sedan Båtsmanstorget byggdes om åker vi från campus ofta hit, här är ju alla. Har faktiskt funderat på att bo kvar i Växjö efter min examen, jag har ju så många kompisar här."

Haidar, studerande, 21 år

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

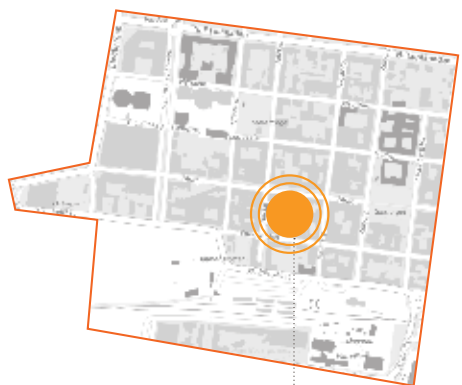
- Scen för levande musik
- Torget och fasaderna ljussätts med en för platsen unik lösning.
- I mitten av torget placeras en väderskyddad uteservering tänkt att använda sommartid.
- Torget möbleras med bänkar/sittplatser som gör att det går att sitta ner året runt.
- En arbetsgrupp bildas där fastighetsägare, verksamheterna runt torget och kommunen verkar för att aktivera ytan, planerar och genomför och åtgärder.
- En portal vid Sandgårdsgatan bör beaktas för att välkomna besökare från Oxtorget/polishusparkeringen.

BLÄNDAPASSAGEN

Bländapassagen 2018.

Blända-
passagen

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

Bländapassagen är numera inte bara en genväg mellan Storgatan och Sandgärdsgränd, den förbinder också stadens shoppingstråk ner mot det nya stationsområdet. Här möts man, fikar och fixar saker som man gör i sitt eget ljusa och varma vardagsrum. Här finns nu en väderskyddad miljö som verkligen känns inbjudande en stor del av året.

"Det här är bästa stället i Växjö om man vill fika och träffa vänner och familj. Hit vill både jag och mina barnbarn i tonåren gå, vi gillar att ta en cappuccino tillsammans. Hädanefter fick jag dessutom batteriet till elcykeln fixat också, medan vi fikade. Jag älskar att kunna fånga mina älsklingar när de är i farten. Då får jag träffa dem lite oftare. Regnskuren hann dessutom att gå över medan vi satt och myste under glastaket."

Siv, mormor, 66 år

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

- Entréerna lyfts fram och görs inbjudande. Det kan vara en samordnad belysning som lockar till besök, men det kan också vara tydlig skyltning in till passagen.
- Visionsbilden används för att marknadsföra platsen och möjliggöra nya etableringar.
- Hela eller delar av passagen i den södra delen får ett glastak så att en året runt-miljö skapas.
- Historien om Blända lyfts fram och berättas för besökarna
- Hänvisningsskytning behövs även inne i passagen för att känsla av återvändsgränd ska minska när man står vid entréerna.
- Fastighetsägarna måste arbeta tillsammans och skapa en utvecklingsplan med ansvar, åtgärdsplanering, drift och underhåll.

WILLANS PARK

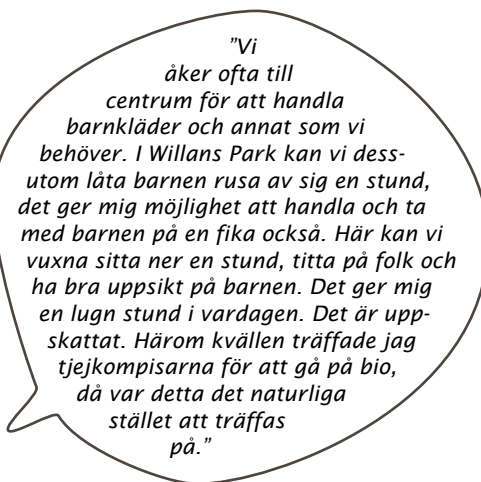
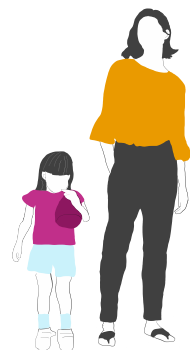
Willans park 2018.

Willans park

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

Willans park är en annan av stadens café- och restaurangtorg. Karaktären här är lugnare och inbjuder alla besökare, familjer och barn att stanna upp och kanske leka en stund under det vackra ståtliga trädet. Runt parken fikar och äter man, utbudet är familjärt och kompletterar handelns breda utbud på Storgatan. Willans Park upplevs nu verkligen som den absoluta mittpunkten i centrum som man gärna hänger på eller möter upp kompisen.

Pernilla, småbarnsförälder,
33 år

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

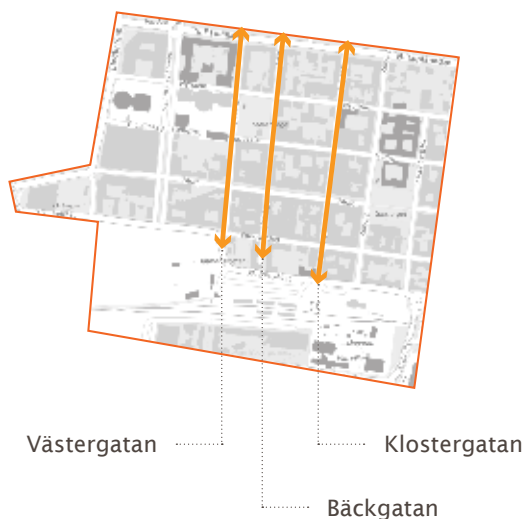
- Utbudet ska bestå av både butiker och kaféer. Profilen ska vara familjär. En etableringsstrategi är viktig där Willans park sätts i sitt sammanhang i stadens totala utbud.
- Platsens karaktär ska göra att tempot blir lite lägre. Miljön ska vara lugnande och göra att även cyklister och gåendes tempo dras ner.
- Lekplatsen ska stimulera kreativitet och följa/stärka Växjös platsvarumärke.
- På platsen ska det även finnas en yta att "hänga" på, det kan vara en upphöjd yta som också kan användas som en mindre scen.
- Trädets centrala roll förstärks genom möblering och lekutrustningens karaktär. Trädet får belysning.
- Platsen marknadsförs som mitten av Växjö där alla träffas och stannar till.
- Platsens belysning stärker profilen och skiljer sig från övrig belysning i staden, den blir unik för Willans park.

VÄSTERGATAN, BÄCKGATAN OCH KLOSTERGATAN

Klostergatan 2018.

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

Dessa tvärgator förbinder nu de äldre delarna av Växjö med den nya bebyggelsen på stationsområdet. Dessa gator har blivit viktiga stråk i staden. Dessa gator är inte några gator du bara passerar förbi, gatorna ska locka till att stanna upp, uppleva och njuta variation och mångfalden i stadens utbud. Här finns de unika butikerna som ger stadens handelsutbud dess typiska växjökaraktär. Här finns allt från hotell till barer och butiker.

"Jag passerar här varje dag på väg från pendeltåget till jobbet. Här brukar jag köpa en lunchlåda i farten, jag brukar glömma att ta med mig hemifrån, det är jättesmidigt. Det är lätt att fixa ärenden här också. Jag har fått mobilen fixad och häromdagen hittade jag en perfekt present till syrans födelsedagskalas. Jag gillar verkligen utbudet här, det gör min vardag så mycket smidigare. Och roligare!"

Pelle, pendlare, 48 år

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

- Belysningsplanen är prioriterad, den är viktig för gatornas identitet. Belysningen ska också ha olika karaktär på de olika tvärgatorna för att underlätta orientering.
- Västergatans förlängning ner mot Norra Järnvägsgränd möjliggörs genom Båttorget omdaning.
- Fasader och butiker öppnas upp med belysning och bidrar till en intimare känsla. Belysning är ett viktigt verktyg.
- Portaler med unik karaktär leder in människor från stationsområdet och in på tvärgatorna, vidare in i centrum.
- Gatorna har en väl avvägd möblering som inte hindrar flödena men som ändå gör att det går att sätta sig ner en stund.
- Gatornas utbud ska vara anpassat för människor i farten. Här ska finnas service och tjänster anpassat för målgruppen. Det ska också finnas unika spännande butiker, likväl som hotell och barer som gör Växjö intressant, inte bara för de som passerar varje dag, utan för turister och besökare.
- Gatorna ska ha ett upplevt högre tempo ju närmare man kommer stationsområdet.
- Utbudets utveckling är beroende av att en etableringsgrupp samordnar samt jobbar strategiskt och långsiktigt.

SANDGÄRDSGATAN

Sandgärdsgatan 2018.

Sandgärdsgatan

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

Sandgärdsgatan är nu ett spännande stråk som förbinder Oxtorget och domkyrkan. Gatans utsmyckning för tankarna till Glasriket och det kreativa Växjö. Här vill man gärna promenera och njuta stadens unika verksamheter som erbjuder livsstilsmedvetna ett modernt och intressant utbud. Gatans verksamheter erbjuder också tjänster och service till både besökare och växjöbor. Här kan du laga cykeln, fixa naglarna eller besöka någon av de växjöunika företagen, eller varför inte ta en fika eller gå på restaurang! Här är karaktären småstaden Växjö.

"Jag älskar att promenera på Sandgärdsgatan. Folklivet, de många annorlunda butikerna och de vackra husen gör att jag trivs här. På senare tid har ju konsten fått mer plats här. När jag får långväga gäster brukar jag ta med dem och visa den växjötypiska glaskonsten som finns här. Det brukar vara uppskattat innan vi går och tittar på domkyrkan. Nu när den nya belysningen är på plats är det dessutom så vackert att gå här på kvällarna."

Bosse, boende i centrum,
53 år

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

- Gatan ska knyta samman domkyrkan med Oxtorget, ett tydligt promenadstråk, likväl som en länk mellan två viktiga noder i staden. Gatan ska ge en retrokänsla och vara lite småstadsmässig i sin karaktär och utseende.
- Gatans karaktär ska vara upplevelsegatans, och knyta an till stadens historia, gärna som en "hall of fame".
- Sandgärdsgatan ska, tillsammans med Båtmanstorget, locka studenterna till centrum genom sitt utbud av verksamheter, kaféer och restauranger.
- Befintlig glaskonst lyfts fram genom fysiska och belysningstekniska åtgärder.
- En arbetsgrupp jobbar med åtgärder för att locka studenter till staden.
- Att kunna parkera cyklar på ett ordnat sätt är viktigt på Sandgärdsgatan, för både funktion och trivsel.

NORRA JÄRNVÄGSGATAN

Norra Järnvägsgatan 2018.

Norra Järnvägsgatan

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

När du står på Norra Järnvägsgatan har du på ena sidan det äldre Växjö och på andra sidan möts du av stadens moderna arkitektur och uttryck. Här angör kollektivtrafik, tåg och bussar och skapar tillsammans med husens karaktär och utbud en genuin boulevardkänsla. Här kanske du går varje dag till arbetet, eller passerar på väg från tåget i ett aldrig sinande myller av människor. Du får en känsla av att du befinner dig i en större stad där det alltid händer spännande saker. Här är karaktären storstaden Växjö.

"Det var länge sedan jag var i Växjö, tror inte jag har varit här sedan jag var barn. När jag klev av tåget kände jag knappt igen mig. Jag hade ju hamnat i en storstad. Husen, människorna och de spännande restaurangerna kändes ju väldigt urbant. När jag var liten fick man hålla tillgodo med en varmkorv, nu köpte jag jättegoda, rykande dumplings att ta med. Jag älskar mat från hela världen. Jag kommer tillbaka, Växjö, och då tar jag med familjen."

Ture, turist, 40 år

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

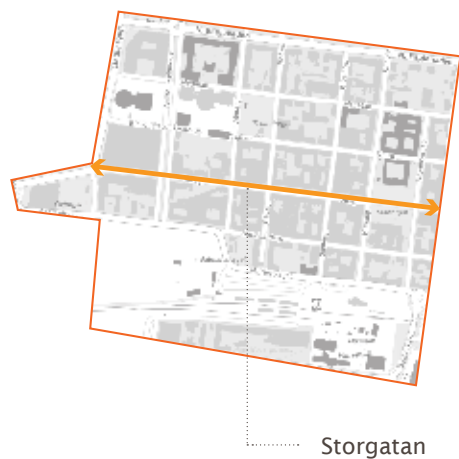
- Det här är Växjö's framsida, till skillnad mot förr då det var en bakgata. Här ska man känna storstaden Växjö!
- Trottoaren på norra sidan bör vara bred, gärna med markvärme.
- Ett folkmyller har skapats genom ett utvecklat utbud som är inriktat på service, tjänster och verksamheter som stärker den välkomnande känslan. Här ska finnas ärendebetonade verksamheter tillsammans med kaféer och restauranger.
- Idag har gatan många verksamheter som inte stämmer in i gatans framtida karaktär och funktion. Genom en tydlig etableringsstrategi blir det tydligt var bästa etableringsplats i Växjö kan vara. En etableringsgrupp löser omflyttning och ometableringar för de verksamheter som vill utvecklas på bättre och mer lönsamma etableringsplatser.

STORGATAN

Storgatan 2018.

DET HÄR ÄR VÅR VISION!

Storgatan är stadens största shoppingstråk, både sett till antal butiker och karaktär, en riktig paradgata. Här samsas de stora kedjorna tillsammans med stadens karaktärsfulla butiker. Gatan upplevs lättillgänglig med plats för både gående och cyklar. Gatan är grön, ljus och med ett myllrande gatuliv.

Vid processens diskussioner och workshops konstaterades att visionen för Storgatan ligger ganska nära den idealbild som målades upp. Vid den tredje workshopen lyfte vi därför ut Storgatan. Aktörerna var därför eniga om att denna gata inte behövde prioriteras kortsiktigt. Man valde därför att avvakta med handlingsplaner för Storgatan och avvakta utvecklingsprojekt för denna gata den närmaste tiden.

HUR GÅR VI VIDARE?

När denna vision nu är klar, tar nästa steg vid. Nästa steg blir handlingsplaner och i förlängningen det operativa genomförandet. Visionsbilderna är tänkta att fungera som underlag för handlingsplaner som nu tas fram för centrum, enskilda gator, platser och samarbetsprojekt. Kommunen avser att teckna samarbetsavtal med aktörerna för varje enskilt projekt, som reglerar både finansiering och ansvar för genomförandet. Detta arbete har i skrivandes stund redan påbörjats genom kommunens försorg, tillsammans med berörda fastighetsägare och Växjö Citysamverkan.

Det finns ett driv i Växjö stadsutveckling. Under denna process har engagemanget och stoltheten över Växjö blivit allt tydligare. Flera initiativ har vuxit och blivit synliga i processen. Fler fastighetsägare har startat utvecklingsprojekt med målet att utveckla både den egna fastigheten och platsen. Den utveckling som också sker kring Norra Järnvägsgränd är omfattande och bidrar till Växjö omdaning.

Under 2018 anställdes också en ny centrumledare som med ett stort engagemang och nytänk utvecklar Växjö Citysamverkan och därmed också hela nätverket i staden. Kommunens initiativ, inte bara i denna process, utan också engagemanget och den prestigelösa utvecklingsviljan, har varit uppskattad bland stadens aktörer. Det har varit tydligt under möten och workshops.

Vi hoppas att vårt bidrag genom denna målbildsprocess kan underlätta utvecklingen med en förbättrad tillgänglighet och attraktivitet. Vi hoppas också att visionsbilderna visar på utvecklingsmöjligheter, inte bara för fastighetsägarna, utan också för handeln, besöksnäringen och övrigt näringsliv i Växjö Centrum i arbetet med handlingsplaner och det operativa arbetet. Staden har alla möjligheter att omfamna framtiden och göra staden till världens bästa Växjö!

VAD BEHÖVER VI GÖRA FÖR ATT UPPNÅ VÅR VISION?

- Samarbetet mellan fastighetsägare och handeln utvecklas för att skapa aktiviteter och evenemang på specifika platser/gator för att stärka identitet och värde.
- En etableringsstrategi formuleras som ger ett tydligt mandat till etableringsgruppen och deras arbete med nyetableringar och ometableringar.
- Den etableringsgrupp som tidigare funnits väcks till liv igen. Här finns valda representanter för fastighetsägarna, kommunens näringsutvecklare och stadsutvecklare samt representant för centrumets verksamheter genom centrumledaren. Gruppen ges mandat och tillåts verka med sekretess för att kunna genomföra den valda etableringsstrategin.
- En arbetsgrupp för varje stråk/plats samordnar åtgärderna för aktuell gata. Arbetsgruppen bör bestå av Växjö kommun och berörda fastighetsägare tillsammans med centrumledaren. Det gemensamma uppdraget, ansvarsfördelning samt respektive parts insats i form av arbetsresurser och investering, definieras i ett genomförandeavtal.
- Undersök möjligheterna att installera interaktiva informationsguider/kiosker, där det också finns ett öppet kalendarium för kulturhändelser i centrum.

